

УДК 377.1

**ЕФЕКТИВНІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
ПРИ ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ І ЕКОНОМІКА ФАРМАЦІЇ»**

Вікторія Крикля, Олена Мартинова

**Фаховий коледж Національного фармацевтичного університету
м. Харків, Україна**

Вимушений перехід на дистанційне навчання, внаслідок поширення пандемії COVID -19, викликав тимчасову кризу не лише в українській освіті, але й у світовому освітньому середовищі. Однак зрозуміло було одне: освітній процес не має перериватися.

Під дистанційною освітою розуміють широкий спектр освітніх програм і курсів, починаючи від курсів підвищення кваліфікації, що не мають акредитації, закінчуючи акредитованими програмами вищої освіти, які реалізують можливість тісного спілкування студентів зі своїми викладачами і однокурсниками, як це відбувається при очному навчанні. Для забезпечення ефективної взаємодії при дистанційному навчанні використовується цілий спектр засобів: інтерактивні комп'ютерні програми, різноманітні сервіси Internet, електронна пошта, телефон, факс і звичайна пошта [1].

Більшість закладів фахової передвищої освіти зіткнулися з проблемами технічного оснащення, організації освітнього процесу, відсутності методичних рекомендацій щодо адаптації навчальних матеріалів до викладання з використанням дистанційних технологій, недостатнім рівнем сформованості цифрових навичок у викладачів, відсутністю спеціальних курсів по підвищенню кваліфікації, які б сприяли їх розвитку.

З боку здобувачів освіти виникли труднощі пов'язані з трансформацією соціальної взаємодії з учасниками освітнього процесу, вимушена необхідність придбання або додаткової модернізації технічного обладнання (комп'ютера,

веб-камери, програмного забезпечення) та забезпечення стабільного інтернет-зв'язку.

Більшість методик викладання передбачала безпосереднє спілкування в умовах аудиторних занять, що викликало необхідність терміново змінити концепцію викладання, вивчити, оволодіти та впровадити в освітній процес найбільш ефективні інструменти інформаційно-комунікаційних технологій.

При виборі сучасних сервісів віддаленої роботи для викладання організації і економіки фармації, висувалися наступні вимоги:

- можливість якісного формування професійних компетентностей;
- постановка різнорівневих завдань, що забезпечує диференціацію навчання;
- представлення різних видів інформації (графічної, відео та аудіо файлів, посилань на інтернет ресурси і т.д.);
- забезпечення об'єктивності оцінювання;
- якісний зворотній зв'язок зі здобувачами освіти;
- забезпечення виконання вимог академічної доброчесності.

В повній мірі зазначеним вимогам відповідали веб-платформа Zoom та Google сервіси: Blogger, Google Classroom; веб-додаток Google форми; інструмент Google Chrome, які були вибрані як основні інструменти для проведення лекційних та практичних занять з дисципліни.

Веб-платформа Zoom використовується переважно для проведення лекційних занять з додатковим використанням мультимедійних презентацій, відеоматеріалів та інтерактивного конспекту. Активізувати освітній процес дозволяє робота в малих групах з застосуванням сесійних залів (проблемні завдання з безрецептурного відпуску лікарських засобів, внутрішньоаптечного контролю якості, проведенню вхідного контролю якості та інші). Для поточного контролю знань використовується чат в он-лайн режимі.

За допомогою сервісу Blogger реалізується виконання проектних завдань з дисципліни, а саме створення веб-квестів. Що сприяє підвищенню у

здобувачів освіти рівня самоорганізації, розвиває навички роботи в групі, сприяє розвитку творчих здібностей.

Веб - сервіс Google Classroom дає можливість створити повноцінне віртуальне освітнє середовище. Віртуальне освітнє середовище можна трактувати як навчальне онлайн-середовище, специфічний відкритий динамічний простір реалізації освітнього процесу [2]. За визначенням М.М. Козяр [1] - це середовище, яке сприяє процесам інформаційно-навчальної взаємодії між студентами, викладачами і засобами нових інформаційних технологій, а також формуванню пізнавальної активності студентів за умови наповнення компонентів середовища предметним змістом певного навчального спрямування. Google Classroom є ефективною платформою на якій здійснюється постановка завдань, надається консультативна допомога, відбувається ефективна комунікація та оцінювання робіт. Основними перевагами даного веб-сервісу автори вважають:

- Доступність. Платформа є безкоштовною;
- Мобільність. Доступ до веб-сервісу можна отримати з персонального комп'ютера, мобільного телефону або іншого гаджета, за умови наявності Google account та попередньо встановлених Google сервісів;
- Зрозумілість. Зручний для користувача інтерфейс;
- Ефективна комунікація. Розміщення поточної інформації, щодо організації освітнього процесу в стрічці курсу. Автоматичні індивідуальні повідомлення кожному здобувачеві про призначення завдання, терміни його виконання, порядок оцінювання, результати оцінювання (особисті повідомлення та коментарі до завдань), здійснюється за допомогою безкоштовної поштової служби від Google – Gmail;
- Автоматизований контроль за своєчасністю виконання завдань, система нагадування про терміни виконання завдань;
- Гнучкість оцінювання. Можливість формування критеріїв оцінювання та їх диференціація в залежності від рівня складності завдання;

- Автоматичне формування зведеного журналу оцінок, відомостей успішності кожного зі здобувачів;
- Синхронізація з іншими Google сервісами (Google форми, Google документи, Gmail, Google Chrome). Так розмістивши посилання на офіційні сайти в практичному завданні, здобувачі освіти мають можливість за допомогою інструменту Google Chrome, під час навчальних занять звертатися до електронних версій нормативно-правових актів та використовувати їх при виконанні завдань;
- Можливість спільного аналізу, опрацювання навчального матеріалу за допомогою Google документів зі спільним доступом в он-лайн режимі (використовується при проведенні семінарських занять з дисципліни; представлені результатів роботи в групах);
- Можливість створення різнорівневих тестових завдань за допомогою Google Form, які можуть бути використані в якості тренувальних (підготовчих) он-лайн вправ, а також для проведення різних видів контролю знань;
- Гнучкість освіти. З боку викладача: можливість індивідуально (персоніфіковано) контролювати поведінку кожного здобувача освіти, рівень викладання у кожному класі, змінювати зміст відповідно до рівня досягнень; з боку здобувача освіти: можливість повернення до попередньо вивченого матеріалу, його використання при підготовці до підсумкового модульного контролю.

Таким чином ми дійшли висновку, що дистанційні технології навчання цілком дозволяють якісно сформувати професійні компетентності при вивченні організації і економіки фармації. Завдання викладача полягає у виборі найбільш оптимальних програмних продуктів та застосування різноманітних інструментів, які максимально дозволяють реалізувати принципи навчання та досягти бажаного результату. Дистанційні технології не завжди є перешкодою для надання якісної освітньої послуги, а створюють умови для оволодіння

новими корисними навичками в умовах тотального впровадження цифрових технологій в освіті в реаліях сучасного життя

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Козяр М.М. Віртуальний університет : навч.-метод. посіб. / [М.М. Козяр, О.Б. Зачко, Т.Є. Рак]. – Львів: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2009. – 168 с.
2. Скуратівська М.О. Віртуальне освітнє середовище в системі іншомовної підготовки сучасного закладу вищої освіти / М.О. Скуратівська // Збірник наукових праць «Педагогічна наука». – 2019. – № 87. – С. 198-204.